

Jaarverslag schooljaar 2022/2023

1. Een feestelijk jaar

Schooljaar 2022/2023 was een feestelijk jaar. Zo vierden we het tienjarig bestaan van de stichting en het 25-jarig jubileum van het NK Debatteren voor Scholieren. Ter ere van dit laatste jubileum hebben we alle toernooien omgedoopt tot Nationaal Kampioenschap. De naamswijziging maakt dat we het voortaan hebben over het NK Debatteren havo/vwo, het NK Debatteren vmbo, het NK Debatteren mbo en het NK Debatteren havo/vwo onderbouw. Onze toernooien werden extra feestelijk aangekleed dit schooljaar door het toevoegen van veel feestelijke versiering, hilarische docentendebatten en een photobooth voor de deelnemers.

Voor ons was afgelopen schooljaar om meer redenen een feestje: eindelijk konden we alle toernooidagen weer fysiek organiseren, we hebben een record aantal trainingen gegeven (met name op het mbo hebben we onze gestelde doelen ruim behaald) en ons bereik vergroot op onze socials en lesmateriaal-kanalen. Tot slot mochten we veel nieuwe projecten en nieuwe scholen toevoegen aan ons netwerk.

Maar er was ook een tegenvaller. Helaas kon het NK Debatteren mbo geen doorgang vinden dit schooljaar. Wegens weinig aanmeldingen, in combinatie met aangekondigde OV stakingen, hebben we moeten besluiten dit toernooi te cancelen. Wel is er een debatdag georganiseerd voor de teams die graag alsnog bij elkaar wilden komen, hierover later meer. Maar deze afgelasting heeft ons wel doen nadenken over het NK Debatteren mbo en de redenen waarom deze vorm (op dit moment) wellicht niet werkt voor studenten. Daarom organiseren we komend schooljaar een pilot met regionale toernooidagen voor het mbo; zo kunnen we meer naar de studenten toekomen en verlagen we de drempel om deel te nemen. We hopen op veel deelnemende mbo teams, zowel in regio Noord als Zuid!

Ook dit schooljaar hebben we de samenwerking met de SKB (Samenwerkingsverband Kansengelijkheid en Burgerschapsonderwijs) partners opgezocht. Zo hebben we met elkaar in september 2022 een druk bezocht event in de Rode Hoed georganiseerd, is er gezamenlijk invulling gegeven aan burgerschapsonderwijs op een aantal scholen, hebben we de kennisdeling onderling doorgezet en zijn we samen opgetrokken in de lobby (richting Den Haag). Ook komend schooljaar gaan we door met elkaar en hopen we een volgende stap te zetten met het SKB.

Ook dit jaar bedanken we onze freelance trainers, de vrijwillige juryleden, alle gastlocaties voor de toernooien, alle docenten en leerkrachten met wie we dagelijks met plezier samenwerken en natuurlijk onze partners die al onze activiteiten financieel mogelijk hebben gemaakt. We kijken met veel vertrouwen naar de toekomst en gaan vol energie en passie door met werken aan onze missie. Zo zorgen we er ook komend jaar voor dat steeds meer kinderen en jongeren overtuigender durven spreken, zorgvuldiger leren luisteren en nieuwsgierig blijven naar de ideeën van anderen!

2. Onze organisatie

Vanaf de oprichting van het Nederlands Debat Instituut in 1998 is het ons streven geweest om de kennis over goed spreken, luisteren en argumenteren in Nederland te verbeteren. De beste plek om dat te doen is op school. Vandaar dat wij vanaf de eerste dag van ons bestaan actief zijn binnen het onderwijs. Het animo van deelnemende scholen groeide met het jaar en er kwam een cultuurverandering in het onderwijs: meer en meer scholen gingen deelnemen aan debatactiviteiten. Het NK Debatteren voor Scholieren groeide uit tot één van de oudste en grootste scholierencompetities van Nederland met deelname van meer dan 100 scholen per jaar.

In 2013 zijn de onderwijsactiviteiten ondergebracht in een stichting. Zo kunnen we met behulp van fondsen en andere partners op steeds grotere schaal debatactiviteiten in het onderwijs organiseren. Met onze eigen activiteiten en de ondersteuning van docenten die zelfstandig met debat aan de slag willen, dragen we inmiddels bij aan debatonderwijs voor tienduizenden jongeren per jaar. Stichting Nederlands Debat Instituut heeft het ANBI-keurmerk.

Onze missie

Al vijftig jaar is het onze missie om ervoor te zorgen dat kinderen en jongeren overtuigender durven spreken, zorgvuldiger leren luisteren en altijd nieuwsgierig blijven naar de ideeën van anderen. Dat doen we door het organiseren van landelijke debattoernooien, het geven van debattrainingen in de klas, het verzorgen van nascholing aan docenten en het ontwikkelen van lesmateriaal. We werken op honderden scholen in het primair en voortgezet onderwijs en het middelbaar beroepsonderwijs. In onze statuten hebben we dit doel beschreven als 'het bevorderen van de retorica en debat binnen alle lagen van het Nederlandse onderwijs,

alsmede al hetgeen daartoe in de ruimste zin bevorderlijk kan zijn.'

Interne organisatie

Het bestuur van onze stichting werd afgelopen schooljaar gevormd door Roderik van Grieken (voorzitter), Catherine Dumont de Chassart (secretaris), Marieke Kopinsky (penningmeester) en Pieter Idenburg (algemeen bestuurslid). Deze bestuursleden ontvangen geen beloning voor hun werkzaamheden, behalve een vergoeding voor gemaakte onkosten. Het bestuur is eindverantwoordelijk voor alle activiteiten van de stichting, maar heeft de dagelijkse uitvoering hiervan uitbesteed aan het team op kantoor onder leiding van directeur Josje van der Meer. Medewerkers van de stichting ontvangen een bij de sector passend salaris dat is gebaseerd op een intern ontwikkeld functiehuis. De administratie is in handen van een controller en de jaarrekening wordt jaarlijks gecontroleerd door WITH Accountants.

Partners

Onze stichting heeft een aantal partners die onze activiteiten ondersteunen. Zo is het ministerie van Buitenlandse Zaken voor zes jaar aan ons verbonden als themapartner. Ieder jaar kiezen we een aantal maatschappelijke thema's uit om centraal te stellen tijdens onze debatactiviteiten. Dit ministerie levert hiervoor inhoudelijke input voor de stellingen die we gebruiken tijdens onze debatactiviteiten en ondersteunen onze activiteiten met een financiële bijdrage. Ook het vfonds was dit schooljaar themapartner.

Daarnaast zijn er meerdere private fondsen die onze activiteiten ondersteunen. Dit waren afgelopen schooljaar Adessium Foundation, Porticus, VSBfonds, Nederlands Debat Instituut B.V. en Lerak Foundation. Tot slot werken we samen met meerdere inhoudelijke partners zoals Zwijzen, die ons helpen met het vergroten van ons bereik en het bereiken van onze doelstellingen.

De debatmethode

‘Leren debatteren’ betekent dat leerlingen en studenten een discussie voeren onder heldere regels. Zij proberen daarbij niet elkaar te overtuigen, maar een derde partij: de jury. Net als in de Tweede Kamer verloopt het woord via de voorzitter, een rol die vaak is weggelegd voor de docent. Bij onze debatten vertegenwoordigen leerlingen niet hun eigen mening, maar krijgen zij een standpunt toebedeeld – namelijk voor of tegen. Daardoor verschuiven we het accent in de klas naar ‘wat vind jij’ naar ‘wat is het juiste om te doen’. De wereld blijkt dan niet zo zwart-wit als vooraf werd gedacht.

Het standpunt voor of tegen wordt vervat in een debatstelling, zoals ‘Als een moeder na de bevalling weer gaat werken moet de partner drie maanden thuisblijven’ of ‘Het Noordpoolgebied moet een officieel natuureservaat worden’. Vervolgens krijgen leerlingen de gelegenheid om voor en tegen dit standpunt argumenten aan te dragen. In de debatvorm werken leerlingen in teams van vier of vijf samen om de jury te overtuigen. Er is één team dat de positie van de voorstanders en één team dat de positie van de tegenstanders beargumenteert. De jury bepaalt vervolgens wie het debat het beste heeft gevoerd. De jury let daarbij op drie zaken: presentatie, argumentatie en samenwerking.

Effectieve methode

De debatmethode is een intensieve en bij uitstek effectieve lesmethode. Het succes van de debatmethode wordt allereerst veroorzaakt door het actieve karakter van de methode: doordat jongeren zelf moeten spreken, luisteren, bevragen, onderzoeken en samenvatten – maken zij de stof echt eigen. Ten tweede komt het door het spelelement: leerlingen zijn extra gemotiveerd, omdat ze met hun team het debat kunnen winnen of verliezen – daardoor willen zij zich heel goed voorbereiden. Bovendien is het snel zichtbaar dat een leerling er gaandeweg

beter in wordt, de leercurve is steil en dat zorgt ervoor dat leerlingen steeds beter willen worden.

Tot slot is de methode erg geliefd bij scholieren: zij zijn zélf aan het woord in plaats van hun docent en bespreken een onderwerp met leeftijdsgenoten in plaats van een buitenstaander. Dat maakt dat zij ongemerkt en spelenderwijs elkaar meer leren over het onderwerp.

De methode onderzocht

Door te leren debatteren, bevorderen we taalvaardigheid en vergroten we de bewustwording bij jongeren over maatschappelijke thema’s. Dat debatonderwijs hieraan bijdraagt, wordt onder meer ondersteund door een internationale metastudie naar de effectiviteit en de meerwaarde van de debatmethode. Dit onderzoek heeft de resultaten van 51 onderzoeken samengevat en daaruit blijkt dat leren debatteren zorgt voor een hele rits noodzakelijke vaardigheden: betere communicatieve vaardigheden (zoals spreken, luisteren, samenvatten, reageren), verbeterde schoolprestaties, meer zelfvertrouwen, de moed om je ideeën te uiten en meer kritische denkvaardigheden (zoals argumentatie ontleden, aannames herkennen, principes wegen).

3. Activiteiten 2022/2023

Ook afgelopen schooljaar verspreidden we de debatmethode op scholen door vier type activiteiten te organiseren: we organiseerden landelijke debattoernooien, gaven debattrainingen in de klas, verzorgden nascholing voor docenten en ontwikkelden lesmateriaal.

Landelijke debattoernooien

De landelijke debattoernooien zijn het uithangbord van onze organisatie. Het is het moment waarop alle debاتفans van Nederland bij elkaar komen. Deze landelijke kampioenschappen worden ieder jaar voor elke onderwijslaag georganiseerd (behalve voor het basisonderwijs). Tientallen debatteams strijden op een toernooidag in meerdere debatrondes tegen elkaar. De school met de meeste punten mag zich een jaar lang Landelijk Debatkampioen noemen. Aan het NK Debatteren havo/vwo namen 82 teams deel, aan het NK Debatteren vmbo 16 teams en aan het NK Debatteren havo/vwo onderbouw 32 teams. Helaas zijn de gestelde doelen hiermee niet behaald, maar we hopen dat dit snel weer aantrekt. Het NK Debatteren mbo moest helaas worden afgelast wegens te weinig aanmeldingen. De wervingsacties onder mbo-scholen hadden niet het gewenste resultaat en na een aantal lastminute afzeggingen begin maart en de aankondiging dat het regionale OV zou staken, konden er niet genoeg teams aanwezig zijn om het toernooi door te laten gaan. We hebben vervolgens een nieuwe datum geprikt om voor drie enthousiaste debatteams een mbo debatdag te verzorgen in Tilburg. Voor volgend jaar hebben wij een alternatief bedacht, meer hierover volgt in de vooruitblik.

Debattoernooien	Doel	Resultaat
Onderbouw	40	32
Vmbo	40	16
Havo/vwo	100	82
Mbo	20	0
	200	130

Trainingen

Trainingen in de klas zijn een laagdrempelig instrument om leerlingen, studenten en docenten te enthousiasmeren voor de debatmethode. Deze trainingen worden gegeven door jonge, enthousiaste en ervaren trainers en bestaan uit een korte uitleg en veel debatteren. Het doel is dat elke leerling actief meedoet en het plezier van debatteren ervaart. We werken daarom met uitdagende oefeningen en daaraan gekoppeld de theorie. Voor docenten die zelf aan de slag willen met debatteren in de klas geven we docententrainingen. Deze training bestaat uit basistheorie en oefeningen in verschillende werkvormen. Na afloop krijgen docenten hand-outs van de training mee, plus lesmateriaal voor vijf uitgewerkte debatlessen waarmee zij direct zelf aan de slag kunnen.

We zijn zeer tevreden over het grote aantal trainingen in de klas die we het afgelopen jaar hebben gegeven op de basisschool, het voortgezet onderwijs en het mbo. Zeker bij de voor ons belangrijke vmbo- en mbo-doelgroep hebben we een grote groei bereikt. We hebben afgelopen jaar 295 trainingen in de klas gegeven waarbij onze doelstelling was om 255 trainingen te geven. Ook hebben we afgelopen schooljaar zeker 23 docententrainingen gegeven, waardoor er 188 docenten zijn getraind. Dat zijn resultaten boven verwachting!

We zijn voorzichtig met conclusies trekken voor volgend schooljaar. De vraag is natuurlijk of deze opwaartse trend doorzet, of dat het een inhaalslag is van scholen na de coronaperiode, waar debatteren toen stil heeft gelegen. Maar de toename in het aantal trainingen stemt ons ook hoopvol, want met trainingen wordt gestart met debat in de klas. Het is, hopelijk, een opmaat naar meer trainingen én het toewerken naar en deelname aan de toernooien.

Training in de klas	Doel	Resultaat
Basis	5	17
Vmbo	50	60
Havo/vwo	160	169
Mbo	40	49
	255	295

Docententrainingen*	Doel	Resultaat
Basis	2	4,1
Vmbo	10	5,9
Havo/vwo	8	9,6
Mbo	3	4,3
	23	23,9

*gemiddeld doen er 8 docenten mee aan één docententraining

Lesmateriaal

De grondstof voor bovenstaande activiteiten is ons lesmateriaal. Dit materiaal gebruiken we in de docententrainingen, debattrainingen en de debattoernooien om de duurzaamheid van deze activiteiten te bevorderen. Ook zorgen we er voor dat docenten zelfstandig aan de slag kunnen met de debatmethode. We brengen gratis lesmateriaal uit via onze website, versturen periodiek online mailings met lesteps en stellingen en zetten content op ons YouTube-kanaal.

We hebben afgelopen jaar meer dan 100.000 YouTube views gehad. De doelstelling van 90.000 hebben we daarmee dus ruim gehaald. De doelstelling op onze mailings hebben we ook gehaald: 9.536 abonnees van de gehoopte 9.500. Meer dan 68.000 bezoekers op de pagina met lesmateriaal op de website (doelstelling 65.000). Aangezien we niet weten van welke onderwijslaag docenten komen die onze site bezoeken of onze YouTube video's bekijken zijn deze doelstellingen niet per onderwijslaag uit te splitsen.

Lesmateriaal	Doel	Resultaat
YouTube views	90.000	100.059
Abonnees mailings	9.500	9.536
Lesmateriaal site	65.000	68.635

Overige activiteiten

Naast onze reguliere activiteiten hebben we afgelopen jaar nog meer jongeren bereikt tijdens het jaarlijkse Museumdebat in Leiden, een Eerste Kamer debat op het Mendelcollege (waar 300 leerlingen bij aanwezig waren), een Coornhert 500-jaar debatdag met vier scholen in Haarlem, het Vrijheidsfestival in Apeldoorn met 150 mbo-studenten en een speciaal project genaamd PIEK (Politiek In Elke Klas). Dit laatste project lichten wij graag uit, omdat dit tot stand is gekomen dankzij de steun van het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties. Met hun financiële hulp hebben we een project mede-ontwikkeld voor een gemixte klas van mavo, havo en vwo-leerlingen uit jaar 4. Zij gingen met elkaar in gesprek over politieke vraagstukken, ontwikkelden samen nieuwe perspectieven en raakten zo politiek bewust en betrokken. Ze hebben politieke instellingen bezocht en ontwikkelden tijdens onze bijeenkomsten vaardigheden die passen bij een dialoogdemocratie. Denk aan luisteren, kritisch denken en het perspectief van een ander innemen.

Financieel overzicht

Zoals hieronder te zien waren de inkomsten afgelopen jaar lager dan begroot, maar de lasten ook. Het NK Debatteren mbo is niet doorgedaan en helaas zijn de doelen voor de toernooien overall niet behaald. Hierdoor zijn minder baten dan verwacht binnengekomen. Op andere posten, zoals trainingen in de klas, liep het wel erg goed. Werk in opdracht is ook een post met ruim meer dan begroot, door onder andere het hierboven beschreven PIEK project en een samenwerking met CEPCEP/EFEE in opdracht van Porticus.

Naast de bijdrages van scholen ontvingen we afgelopen jaar financiële ondersteuning van onze themapartners het ministerie van Buitenlandse Zaken en het vfonds. Daarnaast ontvingen we financiële bijdrages van onze missiepartners Adessium Foundation, Porticus, VSBfonds, Nederlands Debat Instituut B.V. en Lerak Foundation.

De lasten waren afgelopen jaar lager dan begroot, de totale baten ook, maar toch hebben we een goed jaar gehad en sluiten we het jaar af met een plus van zo'n €35.000,-.

	<i>Begroot</i>	<i>Realisatie voor controle</i>	<i>Gerealiseerd</i>
	22-23	22-23	21-22
BATEN			
Partners	599.900	478.261	445.365
Inschrijfgeld toernooien	30.800	22.825	16.300
Trainingen in de klas	82.800	103.170	71.728
Docententrainingen	27.600	23.400	9.050
Overige activiteiten op school	11.100	27.023	12.830
Reiskosten	12.000	15.600	10.400
Werk in opdracht	15.000	53.761	50.721
	779.200	724.040	616.394
LASTEN			
Uitgaven aan activiteiten			
Materiaal toernooien	115.500	94.001	69.879
Kosten trainingen in de klas	17.000	15.262	11.908
Kosten docententrainingen	1.500	1.236	488
Lesmateriaal thema	1.100	2.267	2.752
Materiaal communicatie & publiciteit	16.800	15.066	12.310
Materiaal werk in opdracht	4.500	2.962	2.755
Totaal uitgaven aan activiteiten	156.400	130.794	100.092
Besteed aan uren/personeelskosten			
Toernooien	123.500	106.488	115.955
Trainingen in de klas	123.100	165.568	120.100
Docententrainingen	55.900	28.527	40.377
Lesmateriaal	66.100	33.032	42.962
Communicatie & publiciteit	67.900	58.142	58.870
Werk in opdracht	9.700	21.207	11.830
Indirecte uren	81.400	84.418	57.651
Totaal personeelskosten	527.600	497.382	447.745
Overheadkosten	75.200	60.762	59.818
Totaal baten	779.200	724.040	616.394
Totaal lasten	759.200	688.938	607.655
Resultaat	20.000	35.102	8.739

Stichting Nederlands Debat Instituut

035 625 20 51
stichting@debatinstituut.nl
www.schooldebatteren.nl

KvK: 56978375
RSIN: 852387271